

Dr. Kolláth György

Elragadtatásában a minap a sportminiszter azt állította, hogy csak egy hibát tudtam találni az ő sporttörvényében. (Egyszersmind kitagadott az alkotmányjogászok közül is, remélvén, hogy én vagyok az ismeretlen katona.) Bár csak igaza lehetne! Ha csakugyan egyetlen bakit szabad mondani élete főművéből, akkor az a sportellenes agresszió vétke. A többi már jön ebből, illetve magától.

Próbáljuk meg 4 tortaszeletre bontani a törvényt. Azt kapjuk elsőként, hogy a sporttörvény (Stv.) felesleges, jövőkép és embereszmény nélküli, rendszerváltó bumáska. Nem a magyar sportnak volt, van rá szüksége, hanem két év nyeretlenség után valamit fel kellett mutatnia a miniszternek - úgymond - politikailag is. Gondoljanak csak bele: a mű 101 trehány paragrafus, egy kezdő jogász bizalmatlan paternalizmusának a níveljén! A második karakter a demokrácia- és sportellenesség. A sportegyesületek alapvető jellegének kerékbe törése az, hogy e törvény nyomán előnyeik, kedvezményeik, védett jogaik és titkaik immár nincsenek. A sport szervezeti esélyei mindössze kétféle változatra szűkültek (úgy mint: vagy egyesület lehetsz, vagy sportvállalkozás és semmi egyéb!). Hidegzuhanyként megkapták viszont az egyesületek a csőd-és felszámolási eljárás kényszerzubonyát. Kristálytisztá az elv most már: hogy hadd hulljon a férgese, kevesebb is elég. Miként O'Neil drámájában: nagyon tudnák szeretni Angliát, csak ne volnának benne angolok. Az állam tett egy próbát, hogy a civil társadalom megrendszabályozása terén meddig lehet visszalépnie. A dominók dőlnek. A harmadik botránykő a gazdasági kisémmizés. 1996-ban még - az egyébként szintén rossz - sporttörvényhez találtak és társítottak kb. 3 milliárd forintot. Most már nem is kutattak pénz után. Jön egy kis totópénz a focinak, továbbá szélesebb lett az olimpiai járadékosok köre. De hogy ne legyen felhőtlen az öröm, a nettó szintre szállították le a javadalmazást. Ballal adnak, jobbal elvesznek - ez akár jelképes is lehet.

Ám mindez /szinte/ semmi ahhoz képest, ahogyan a törvényt jogilag elszúrták! Régóta tudjuk, hogy az ostobaság nem alkotmányjogi kategória, tehát a jogi abszurditás egy része nem megy az Alkotmánybíróság elé. Bizonyos kíméletet a taláros testület tényleg meg is érdemel! Az az egy, amiről a miniszter beszél, voltaképpen 12 méretes jogi blamázs. A részletek 3-4 AB-indítványban rövidesen jönnek. A munka végén pedig - remélem - kifomálódik egy sportbarát, új, dereguláló és szervelesen építkező, európai sport-norma. Addig viszont el kell/ene/ takarítani a szemetet, főleg az alábbi pontokon:

- 1.) El kell/ett volna/ olvasni a régi és az új sporttörvényt támadó AB-indítványokat! Egyelőre ennek hiányában nyoma nincs a tanulságok levonásának. Pl. a sportvezetők tisztségviselésből való eltanácsolása vétkességükre tekintet nélkül, mint jogállami nonszensz már nem ismétlődhetnek meg. Már az is dermesztő egy polgári demokráciában, ha a lusta vezető helyett más ír, sőt olvas!? De hogy ezt senki se érezze elemi kötelességének - ez még nekem is hajmeresztő.
- 2.) Tudatosan vállalt törvénysértés volt a törvényjavaslat elfogadásakor a 2/3-os részek feles többségű elfogadása. Ez okból - más kútfőből - már a törvény kb.1/3-át az AB elé is vitték. Egész fejezetek sorsa lett így (nem is nagyon) kétséges. Tudatos csalás mutatkozott a törvény hatályba léptetése kapcsán is. Előbb lépett ui. hatályba, mint hozzáférhető volt a közlöny. Jogállamban ilyen nincsen és ok sem volt rá.
- 3.) Kéttucatnyi ponton alkotmányellenes mulasztás áll fenn, mert sem a kormány, sem a miniszter nem gondoskodott a végrehajtási rendeletek kiadásáról. Így a sportági szakszövetségek a maguk szabályzatait nagyrészt találmokra készítik, törvényben megszabott határidőre?

Dr. Kolláth György

4.) A törvény úgy tesz, mintha szabályozási tárgykörében nem lennének érzékeny alapjogok. Az Alkotmány szerint pedig ezek lényeges tartalmát törvény se korlátozhatja, mert azok felette állnak még a törvényhozásnak is. A Deutsch-féle változatban ellenben mélyen alatta! „Sportos” alapjogok lennének: az egyesülési szabadság, az emberi méltósághoz és a személyi biztonsághoz való jog, a munka és a foglalkozás szabad megválasztásának, továbbá a rendszeres testedzés biztosításának, és az un. információ-szabadság joga is. Mindezekkel a törvény nem tud mit kezdeni, tehát beléjük gázol.

5.) Az egyesületeket büntető regulák kétségbe vonják a nem haszonzelví működés törvényszerűségét. Köpnek az un. közhasznú szervezeti törvényre, s annak garanciáira. Ez az út sehová se vezet. Egyféle csendes, antidemokratikus reinkarnáció az, hogy immár társadalmi szerv, mondjuk az MLSZ is irányíthatna társadalmi szervezeteket, sőt vállalkozásokat?! Csak azért, mert így szól egy törvény? Ez a tervlembontásos kapitalizmus építésének lenne a kísérlete? Következik a többé-kevésbé felvilágosult abszolutizmus?

6.) Megfeszítik az amatőr sportot és sportolót is. Megmondaná valaki, hogy mennyi pl. egy 75 éves szenior, amatőr sportoló kinevelési értéke? Ilyenek vannak ui. a Stv-ben.

7.) Lehet most már a sportban a munkaviszony keretében fegyelmi büntetés, sőt anyagi szankcionálás is. Csakhogy erről döntően mást tartalmaz egy másik törvény, mely érintetlen maradt.

8.) Kizárólag kétféle sportszervezet lehet legitim ezután, ám ennek ésszerű oka nincsen, ráadásul ez könnyen kijátszható is. Válaszul jönni fognak a szabadidős, hobby vagy baráti kör jellegű klubok és egyletek, melyek a sportot a papíron megtagadják. Be akarják talán csukni a kiskaput, de az élet - erkölcsileg is igazoltan - nyitogatja a nagyot.

9.) Egyedülálló módon a jogrendszerben két törvényességi felügyeleti vertikum van e törvényben: egy az ügyészségnek, s egy másik a gyengébb félnek, a sportminiszternek. Az utóbbi e téren a Kovács-affér óta az égvilágon semmit sem csinált. Majd ezután fog?

10.) A törvény egy kiüresedett ISM-et intézményesít. A stratégiai jogkörök zöme másokhoz került. Miért álltak meg félúton? Vajon a miniszter bizonyult alkalmatlannak és méltatlannak, vagy a tárca egésze kapitulál? Az utóbbit nem gondolnám.

11.) A törvény egyik közjogi képtelensége az a fajta pseudo, fentről megeresztett alulról jövő kezdeményezés, amit hangzatosan nemzeti és más sportszövetségeknek hívnak. Láthatóan nem volt elegendő bátorság a sportos önszervező közösségekre rábízni azt, hogy maguknak miféle érdekképviselőt és „parlamentet” szeretnének. Gyáván ezt maga a törvény szabja meg, s ezzel listázza is a tárca elismert partnereit. Vesd össze ezt a plurális demokrácia címszóval!

12.) A legkifejezőbb bakit a végére hagytam. Az anekdota szerint a sztálini alkotmányból /majdnem/ csupán egy mondat maradt mára: Magyarország fővárosa Budapest. Igen ám, de erről a sportminisztert elfelejtették értesíteni, ezért a törvénye úgy tesz, mintha fővárosunk nem is volna, avagy az mindössze egy mezei megyei jogú város lenne.

A sporttörvény tehát olyan, mint volt nemrég az a számi iker-pár, melyből sajnálatosan csak az egyik gyermek bizonyult életképesnek. A sporttörvényben az a civiljogi rész, amelyet Sárközy Tamás professzor munkált meg, élni fog. A másik, nagyobbik hányad viszont, az un. közjogi rész reménytelen zagyaság, melyre egyedül csak Deutsch miniszter úr büszke. Mottója a kamikáze edző ars poétikája lehetne: jól tessék figyelni, mert csak egyszer mutatom meg. Ezzel pedig meg is volnánk.